

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΠΡΟΔΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΤΟ Ι ΤΜΗΜΑ
ΠΡΑΞΗ 278 /2018**

Αποτελούμενο από τον Πρόεδρο του Κλιμακίου Σταμάτιο Πουλή, Σύμβουλο, και τις Αικατερίνη Θεοφανίδου και Γεωργία Κάνδυλα, Παρέδρους. Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του Δικαστηρίου, στις 27 Νοεμβρίου 2018, για να αποφανθεί, ύστερα από διαφωνία που ανέκυψε μεταξύ της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό XXX και του Δήμου XXX, σχετικά με τη θεώρηση των 185Α και 186Α, οικονομικού έτους 2018, χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής του ως άνω δήμου.

Άκουσε την εισήγηση της Παρέδρου Αικατερίνης Θεοφανίδου.

*Σκέφθηκε κατά το Νόμο και
Αποφάσισε τα ακόλουθα:*

I. Η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό XXX αρνήθηκε, με την 73/29.6.2018 πράξη, τη θεώρηση των 185Α και 186Α, οικονομικού έτους 2018, χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής του Δήμου XXX, ποσού 172,09 ευρώ εκάστου. Τα επίμαχα εντάλματα αφορούν στην καταβολή επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας στους δημοτικούς υπαλλήλους XXX και XXX, κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού και ΔΕ2 Εποπτών Καθαριότητας, αντίστοιχα, για το μήνα Ιούνιο του έτους 2018. Η αιτιολογία της αρνήσεως συνίσταται, ως προς μεν τον πρώτο, ότι η ειδικότητα του δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των αναφερομένων στην Κ.Υ.Α. οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012 (Β' 465), όπως τροποποιήθηκε με την Κ.Υ.Α. 2/31081/0022/12/30.4.2012 (Β' 1399), επαγγελματικών ειδικοτήτων, αλλά ούτε μεταξύ εκείνων που απαριθμούνται στο άρθρο 98 του ν. 4483/2017 (Α' 107, διόρθ. σφαλμ. στο ΦΕΚ Α' 147), για τις οποίες επιτρέπεται η καταβολή του εν λόγω επιδόματος και, συνεπώς, δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τη λήψη αυτού, ως προς δε τον δεύτερο ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος που καθορίζονται στο ως άνω άρθρο και νόμο. Ο Δήμος XXX επανέφερε τα ως άνω χρηματικά εντάλματα πληρωμής για θεώρηση με το 17939/26.7.2018 έγγραφο της Αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών αυτού, υποστηρίζοντας τη νομιμότητα της εντελλόμενης δαπάνης για τους εκτιθέμενους στο συνημμένο 17887/25.7.2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Καθαριότητας Ανακύκλωσης και Πρασίνου του εν λόγω δήμου λόγους. Ωστόσο, η Επίτροπος ενέμεινε στην άρνησή της να τα θεωρήσει, με συνέπεια να ανακύψει διαφωνία για την άρση της οποίας νομίμως, με την από 21.8.2018 έκθεση, απευθύνεται στο Κλιμάκιο τούτο.

II. Α. Ο ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» (Α' 226), που εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, και στους δημοτικούς υπαλλήλους (βλ. άρθρο 4 παρ. 1 περιπτ. β'), ορίζει στο άρθρο 15, το οποίο έχει διατηρηθεί σε ισχύ με το άρθρο του 18 του ν. 4354/2015, τόσο υπό την αρχική του μορφή όσο και μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 54 του ν. 4384/2016 ότι: «1. Εκτός από το βασικό μισθό του υπαλλήλου, δύναται να χορηγηθεί επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, μέχρι του ποσού των 150 ευρώ μηνιαίως. Οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησής του καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, (...)». Κατ' επίκληση της εξουσιοδοτικής αυτής διάταξης εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012 (Β' 465) {που τροποποιήθηκε με την Κ.Υ.Α. 2/31081/0022/12/30.4.2012 (Β' 1399)}, με την οποία καθορίστηκαν κατηγορίες επαγγελματικών ειδικοτήτων, για τις οποίες επιτρέπεται η καταβολή του εν λόγω επιδόματος, ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας που αντιμετωπίζουν οι υπάλληλοι κατά την άσκηση των αντίστοιχων καθηκόντων. Συγκεκριμένα, στην κατηγορία Α', για την οποία προβλέφθηκε η χορήγηση επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας κατ' ανώτατο ποσό 150,00 ευρώ μηνιαίως (περίπτ. 1 α), περιελήφθη, μεταξύ άλλων, το προσωπικό που απασχολείται στη συγκομιδή και αποκομιδή, μεταφορά, διαλογή, επιστασία και καταστροφή απορριμμάτων. Περαιτέρω δε, στην παρ. 5 της ως άνω Κ.Υ.Α. (οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012) προβλέφθηκε ως γενικός κανόνας, που κατελάμβανε τις ειδικότητες όλων των κατηγοριών Α', Β' και Γ', ότι δεν δικαιούται να λαμβάνει το επίδομα αυτό το διοικητικό προσωπικό των φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο Ι της κοινής αυτής υπουργικής απόφασης, ήτοι το τακτικό προσωπικό ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, το οποίο ασκούσε διοικητικά καθήκοντα. Εξάλλου, στην παρ. 6 της ως άνω Κ.Υ.Α. προβλέφθηκε ότι το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του, σε περίπτωση δε απομάκρυνσης των υπαλλήλων, για οποιονδήποτε λόγο (όπως ενδεικτικά μετακίνηση, απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη, διάθεση) από τα καθήκοντα, τις θέσεις και τις συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου.

B. Ακολούθως, με το άρθρο 22 του ν. 4368/2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 21), οι διατάξεις του οποίου ισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 101 αυτού, από 21.2.2016, ορίστηκε ότι: «Στους μόνιμους υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και

ορισμένου χρόνου των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών που έχουν ως σκοπό την προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση στερεών αποβλήτων, οι οποίοι εργάζονται κατά πλήρες ωράριο και ανεξαρτήτως ειδικότητας στους χώρους υγειονομικής ταφής, στην ανακύκλωση, στα κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, στους σταθμούς μεταφόρτωσης και στις μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων, χορηγείται, εκτός από το βασικό μισθό και τις λοιπές προβλεπόμενες αποδοχές τους, και το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011, με την επιφύλαξη της επικείμενης ευθυγράμμισης του σχετικού καθεστώτος με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή νομοθεσία έως τις 31.12.2017. Το ποσό του επιδόματος για τις ανωτέρω κατηγορίες υπαλλήλων ορίζεται σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως (...)).

Γ. Στην αιτιολογική έκθεση του εν λόγω νομοθετήματος διαλαμβάνονται τα εξής για την προαναφερόμενη ρύθμιση «Με τις διατάξεις του ν. 4024/2011 προβλέφθηκε η χορήγηση επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα ευρώ (150) μηνιαίως. Οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης του καθορίστηκαν με την αρ. οικ. 2/16519/0022/24-2-2012 (ΦΕΚ Β' 465) ΚΥΑ, (...). Με την ως άνω ΚΥΑ προβλέφθηκε η χορήγηση του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, γενικά, για το προσωπικό που απασχολείται στην συγκομιδή και αποκομιδή, μεταφορά, διαλογή, επιστασία, καταστροφή απορριμμάτων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής των μέσων καθαριότητας. Εργαζόμενοι στο Δημόσιο, σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και (...), ασχολούνται με εργασίες προς τον σκοπό της προσωρινής αποθήκευσης, επεξεργασίας και ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης και διάθεσης στερεών αποβλήτων. Οι εν λόγω εργαζόμενοι παρέχουν την εργασία τους στις σχετικές εγκαταστάσεις και μονάδες επεξεργασίας και αξιοποίησης στερεών αποβλήτων, καθώς και σε χώρους εναπόθεσης αυτών, τελώντας σε προφανώς επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες. Στην ως άνω εκδοθείσα Κ.Υ.Α. γίνεται αναφορά μόνο σε συγκομιδή, αποκομιδή, μεταφορά, διαλογή, επιστασία και καταστροφή απορριμμάτων, χωρίς να αναφέρονται ρητώς και με πληρότητα οι ως άνω κείμενες εντός του σκοπού του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 και του παρόντος άρθρου, επικίνδυνες και ανθυγιεινές εργασίες των υπαλλήλων στους οποίους αφορά το παρόν άρθρο. Για το λόγο αυτό και χάριν της απρόσκοπτης καταβολής του εν λόγω επιδόματος σε αυτούς τους υπαλλήλους, κρίνεται σκόπιμο να εισαχθεί η προτεινόμενη διάταξη (...)).

Δ. Εξάλλου, με το άρθρο 98 του ν. 4483/2017 «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. (...)» (Α' 107/31.7.2017, διόρθ. σφαλμ. Α' 147) ορίζεται ότι «1. Στους δικαιούχους του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, όπως αυτό είχε προβλεφθεί στο άρθρο 15

παρ. 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226), (...) και εξειδικεύθηκε, κατά ποσό, ανά κατηγορία δικαιούχων και ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις καταβολής, με τις, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, εκδοθείσες και ισχύουσες αποφάσεις, προστίθενται οι μόνιμοι και δόκιμοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου και ορισμένου χρόνου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και (...), που υπάγονται στις ειδικότητες ή παρέχουν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της παραγράφου 2. 2. Στην κατηγορία Α' συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό που απασχολείται (...) στην εποπτεία καθαριότητας (...). 3. Το ποσό του επιδόματος για τους ανωτέρω υπαλλήλους ορίζεται, ανά κατηγορία, ως εξής: α) Για την κατηγορία Α', σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως (...). 4. Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του (...). Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων για οποιονδήποτε λόγο από τα καθήκοντα, τις θέσεις, τις συνθήκες εργασίας, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του επιδόματος, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου (...)). Σύμφωνα δε με τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική έκθεση του εν λόγω νομοσχεδίου «...εξακολουθούν, μέχρι σήμερα, να υπάρχουν ορισμένες ειδικότητες υπαλλήλων στους Ο.Τ.Α και σε νομικά πρόσωπα αυτών, που, αν και, ως εκ της φύσης και του αντικειμένου της εργασίας τους, εκτίθενται σε ανθυγιεινές ή/και επικίνδυνες συνθήκες, εντούτοις, δεν λαμβάνουν ακόμη το σχετικό επίδομα. Η χορήγηση, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και στους υπαλλήλους των συγγεκριμένων ειδικοτήτων, του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, πέρα από μία στοιχειώδη οικονομική στήριξη της διαρκούς προσπάθειας των εργαζομένων αυτών να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες δυσχέρειες που συνυφαίνονται με τη φύση και το αντικείμενο της εργασίας τους και μία έμπρακτη αναγνώριση της σημασίας των υπηρεσιών που παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο, συνιστά και μία υποχρέωση της Πολιτείας, που απορρέει από τη συνταγματική αρχή της ισότητας, να διασφαλίσει την καταβολή της συγκεκριμένης παροχής σε όλες τις κατηγορίες εκείνες εργαζομένων που παρέχουν υπηρεσίες οι οποίες δικαιολογούν την καταβολή του (...))».

Ε. Κατά την έννοια των παρατεθεισών διατάξεων, η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 του ν.4024/2011, σε συνδυασμό με τις λοιπές διατάξεις του νόμου αυτού, χαράσσει τις κατευθύνσεις της επιδοματικής πολιτικής, συνδέοντας την χορήγηση επιδομάτων, όπως συνάγεται και από την εισηγητική έκθεση του νόμου, με συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια, μεταξύ των οποίων και η φύση της παρεχόμενης εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκε η Κ.Υ.Α. οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012, όπως τροποποιήθηκε με την Κ.Υ.Α. 2/31081/0022/12/30.4.2012, που αφορά και στο προσωπικό των εργαζόμενων σε Ο.Τ.Α., από το περιεχόμενο της οποίας προκύπτει ότι ο καθορισμός των δικαιούχων του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και του ύψους αυτού και η

κατανομή των δικαιούχων σε επιμέρους κατηγορίες έγινε αφού ελήφθησαν υπόψη οι συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων των Ο.Τ.Α. που απασχολούνται σε χώρους με επαγγελματικό κίνδυνο ή υπό συνθήκες επικίνδυνης εργασίας, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι αυτοί προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους που δικαιολογούν την καταβολή του. Στους δικαιούχους δε του εν λόγω επιδόματος, συμπεριελήφθη αρχικά (άρθρο 1 περ. 2γ της οικ.2/16519/0022/12/24.2.2012 ΚΥΑ), μεταξύ άλλων, το προσωπικό που απασχολείται στη συγκομιδή και αποκομιδή, μεταφορά, διαλογή, επιστασία, καταστροφή απορριμμάτων σε συνεργεία συντήρησης και επισκευής των μέσων καθαριότητας και, με το άρθρο 22 του ν.4368/2016, συμπεριελήφθησαν επίσης οι υπάλληλοι που εργάζονται σε φορείς (όπως οι ΟΤΑ α΄ βαθμού) με αντικείμενο την προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία και ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων, παρέχοντας εργασία, κατά πλήρες ωράριο και ανεξαρτήτως ειδικότητας, στους εν λόγω χώρους, όπως είναι και οι σταθμοί μεταφόρτωσης αποβλήτων (Σ.Μ.Α.), ενώ, μετά την ισχύ του άρθρου 98 του ν. 4483/2017 στις προαναφερόμενες κατηγορίες προστέθηκε, μεταξύ άλλων, και το προσωπικό που απασχολείται στην εποπτεία καθαριότητας, διότι, σε συνάφεια με το σκοπό του νομοθέτη (άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011), τελούν υπό τις ίδιες επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες με τους συμπεριληφθέντες στην άνω Κ.Υ.Α. υπαλλήλους. Σκοπός του νόμου ήταν η χορήγηση του εν λόγω επιδόματος σε εργαζομένους, που οι εξαιρετικές συνθήκες απασχόλησής τους συνεπάγονται ιδιαίτερες επιβαρύνσεις και κινδύνους για αυτούς. Για το λόγο άλλωστε αυτό, το ποσό του επιδόματος κλιμακώνεται ανά κατηγορία ειδικοτήτων για τις οποίες προβλέπεται, η δε καταβολή του συναρτάται με τις ειδικές προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος και αφορά στις συγκεκριμένες ειδικότητες και κλάδους που ρητώς και περιοριστικά αναφέρονται στις ανωτέρω διατάξεις, οι οποίες ως εκ του προαναφερόμενου σκοπού του νόμου, του εξαιρετικού τους χαρακτήρα και του δημοσιονομικού κόστους που συνεπάγονται, είναι στενά ερμηνευτέες. Περαιτέρω, κατά τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 22 του ν. 4368/2016, με την ρύθμιση αυτή, δεν μεταβάλλεται το ήδη οριοθετημένο (από το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσες ανωτέρω Κ.Υ.Α.) κανονιστικό πλαίσιο χορήγησης του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, του οποίου η καταβολή στο διοικητικό προσωπικό απαγορεύεται ρητώς. Ειδικότερα, όπως προεκτέθηκε, το εν λόγω επίδομα δικαιούνταν συγκεκριμένες ειδικότητες υπαλλήλων για συγκεκριμένες εργασίες και σε συγκεκριμένους ανθυγιεινούς χώρους εργασίας. Με τη νέα ρύθμιση του άρθρου 22 του ν. 4368/2016, σκοπείται μόνο η συμπερίληψη στους δικαιούχους του προαναφερόμενου επιδόματος και των εργαζόμενων στην προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία και ανακύκλωση και εν γένει αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων, που, ως εκ της φύσεως των καθηκόντων τους, διεκπεραιώνουν τις ανωτέρω εργασίες και άρα εξ αντικειμένου

εκτίθενται άμεσα σε σοβαρό κίνδυνο βλάβης της υγείας τους, λόγω των συνθηκών που επικρατούν στους εν λόγω χώρους εργασίας όπου απασχολούνται, των ουσιών με τις οποίες έρχονται σε επαφή κ.λπ. Επομένως, η έκφραση του νομοθέτη “ανεξαρτήτως ειδικότητας”, δεν έχει την έννοια ότι το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας το δικαιούνται και διοικητικοί υπάλληλοι Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού που παρέχουν εργασία διοικητικής φύσεως σε τυχόν παρακείμενους στεγασμένους χώρους εντός του ευρύτερου χωρικού πλαισίου ενός Σ.Μ.Α., ακριβώς επειδή το αντικείμενο της εργασίας τους δεν είναι η αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων, ώστε να τους φέρνει σε άμεση επαφή και συνεπεία αυτής, σε έκθεση της υγείας τους στις ρυπογόνες χημικές διεργασίες του κύκλου διαχείρισης των αποβλήτων, αλλά αναφέρεται στις διαφορετικές ειδικότητες των εργαζομένων που διεκπεραιώνουν την αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων (όπως, χειριστές βαρούλκων και πρεσών σε Σ.Μ.Α., ζυγιστές, σηματοροί κ.α.) (ΕΣ Ι Τμ. 23/2018). Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 98 του ν. 4483/2017, όπως προκύπτει και από την αιτιολογική της έκθεση, προσέθεσε συγκεκριμένες ειδικότητες υπαλλήλων Ο.Τ.Α που δικαιούνται την καταβολή του επιδόματος αυτού, μεταξύ των οποίων, στην Κατηγορία Α΄ και το προσωπικό που απασχολείται στην εποπτεία καθαριότητας, οι οποίοι εκτίθενται σε σοβαρό κίνδυνο βλάβης της υγείας τους εξαιτίας των συνθηκών που επικρατούν στο χώρο εργασίας όπου απασχολούνται, των ουσιών με τις οποίες έρχονται σε επαφή και με τους εν γένει παράγοντες κινδύνου στο εργασιακό τους περιβάλλον (ΕΣ Ι Τμ. 24/2018).

III. Α. Στην κρινόμενη υπόθεση, από τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τα ελεγχόμενα χρηματικά εντάλματα πληρωμής, προκύπτουν τα ακόλουθα: Με τις 11364/16.5.2018 και 10534/9.5.2018 βεβαιώσεις της αναπληρώτριας Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Καθαριότητας – Ανακύκλωσης και Πρασίνου του Δήμου XXX διαπιστώθηκε η συνδρομή στο πρόσωπο των φερόμενων ως δικαιούχων των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής, τακτικών υπαλλήλων του Δήμου XXX, των προϋποθέσεων καταβολής του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας για το μήνα Ιούνιο του έτους 2018. Από τις ως άνω βεβαιώσεις και τις συνημμένες σε αυτές καταστάσεις όσο και από τις συνοδεύουσες τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής οικείες μισθοδοτικές καταστάσεις προκύπτει ότι ο XXX, υπάλληλος κατηγορίας Π.Ε. Διοικητικού, ο οποίος φέρεται ως δικαιούχος του 185Α/2018 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, εργάζεται στο Γραφείο Κίνησης του εν λόγω Δήμου, το οποίο στεγάζεται σε διαμορφωμένο κοντέινερ στο αμαξοστάσιο του Δήμου, όπου βρίσκεται και ο χώρος μεταφόρτωσης ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, με αντικείμενο εργασίας «την έκδοση κινήσεων, διεκπεραίωση καυσίμων, διεκπεραίωση επισκευών οχημάτων». Εξάλλου, ο Νικόλαος Νικολάου, υπάλληλος κατηγορίας Δ.Ε. Εποπτών Καθαριότητας, ο οποίος φέρεται ως δικαιούχος του 186Α/2018 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, εργάζεται ως Προϊστάμενος του

Τμήματος Καθαριότητας σε διαμορφωμένο κοντέινερ, που γειτνιάζει με το χώρο εργασίας του προαναφερόμενου υπαλλήλου XXX, στο αμαξοστάσιο του Δήμου, όπου γίνεται, κατά τα προεκτεθέντα, και μεταφόρτωση ανακυκλώσιμων υλικών. Για την καταβολή σε αυτούς του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας για το μήνα Ιούνιο του έτους 2018, εκδόθηκαν οι ελεγχόμενοι τίτλοι πληρωμής. Β. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, οι υπό κρίση δαπάνες παρίστανται μη νόμιμες, καθόσον ο φερόμενος ως δικαιούχος του 185Α/2018 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, τακτικός υπάλληλος XXX, παρέχων εργασία διοικητικής φύσης, εξαιρείται ρητώς από τις επαγγελματικές ειδικότητες, που, σύμφωνα με την εφαρμοστέα διάταξη, έχουν δικαίωμα λήψης του επιδόματος αυτού. Τούτο δε δεν μεταβάλλεται εκ του γεγονότος ότι η εν λόγω εργασία του παρέχεται σε χώρο στεγαζόμενο εντός των εγκαταστάσεων του αμαξοστασίου του Δήμου – που λειτουργεί ως σταθμός μεταφόρτωσης απορριμμάτων, στον οποίο πραγματοποιούνται καθημερινά οι λειτουργίες της υπηρεσίας καθαριότητας (συγκέντρωση ανακυκλώσιμων υλικών και μεταφόρτωση για το ΚΔΑΥ Ιωαννίνων, συγκέντρωση ηλεκτρικών συσκευών και ηλεκτρονικών αποβλήτων προς απομάκρυνση για τα κέντρα αποσυναρμολόγησης, συγκέντρωση κλαδευμάτων, υπολειμμάτων πρασίνου, στρωμάτων, ογκωδών απορριμμάτων παντός τύπου, ελαστικών, χρησιμοποιούμενων λαδιών οχημάτων για περαιτέρω επεξεργασία και μεταφόρτωση, σπασμένοι και κατεστραμμένοι κάδοι απορριμμάτων, στάθμευση και πλύση των απορριμματοφόρων και όλων των μηχανημάτων έργου του Δήμου) – αφού δεν περιλαμβάνεται στις διάφορες ειδικότητες των εργαζομένων που διεκπεραιώνουν την αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων στο Σ.Μ.Α., που, κατά τα γενόμενα δεκτά ανωτέρω, μόνο αυτές ήθελε ο νομοθέτης να συμπεριλάβει στους δικαιούχους του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας. Επιπροσθέτως, η εργασία του σε χώρο στεγασμένο και ξεχωριστό από εκείνον των εγκαταστάσεων του Σ.Μ.Α. που συντελείται η αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων, παρέχεται σε συνθήκες ουσιωδώς διάφορες από εκείνες των εργαζομένων που επιτελούν τις ανωτέρω εργασίες στις οικείες εγκαταστάσεις του Σ.Μ.Α. Περαιτέρω, ούτε ο Νικόλαος Νικολάου, φερόμενος ως δικαιούχος του 186Α/2018 χρηματικού εντάλματος πληρωμής, δικαιούται τη λήψη επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, καθόσον, ναι μεν ως υπάλληλος κατηγορίας Δ.Ε. Επόπτη Καθαριότητας συγκαταλέγεται στις ειδικές και περιοριστικώς αναφερόμενες στο νόμο ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του επιδόματος αυτού, πλην όμως η φύση των καθηκόντων του ως Προϊστάμενος του Τμήματος Καθαριότητας, θέση ευθύνης στην οποία αυτός έχει τοποθετηθεί, διαφοροποιείται ουσιωδώς από τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων που διεκπεραιώνουν την αποθήκευση, επεξεργασία, ανακύκλωση, αξιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων στις οικείες εγκαταστάσεις του Σ.Μ.Α.. Πέραν των ανωτέρω, δεν αρκεί για να καταστήσει τους υπαλλήλους αυτούς δικαιούχους

του επίμαχου επιδόματος, ενόψει της στενής ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων, το γεγονός ότι, καθ' όλο το ωράριο εργασίας τους, υφίστανται εξ αντικειμένου τις επιβαρυντικές επιπτώσεις της επαφής με χώρους μεταφόρτωσης, ανακύκλωσης και συλλογής απορριμμάτων, με τις εκλυόμενες οσμές και τη σκόνη των απορριμμάτων, τη διάχυση των ρύπων στο σύνολο των εγκαταστάσεων του Σ.Μ.Α. και την εν γένει αισθητική υποβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου, απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου προβαλλόμενων ισχυρισμών του Δήμου. Εξάλλου, επίσης αβασίμως επικαλείται ο Δήμος το 11680/13.4.2018 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση XXX, με το οποίο γίνεται δεκτό ότι οι Προϊστάμενοι Καθαριότητας, όπως και οι εργαζόμενοι ανεξαρτήτως ειδικότητας, οι οποίοι παρέχουν κατά πλήρες ωράριο την εργασία τους στους επίμαχους χώρους, δικαιούνται το εν λόγω επίδομα, καθώς αυτό αποτελεί έγγραφο παροχής οδηγιών εσωτερικής φύσης, στερούμενο επομένως, ως εκ της φύσης του, δεσμευτικής ισχύος.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, οι εντελλόμενες δαπάνες είναι μη νόμιμες, και, ως εκ τούτου, τα ελεγχόμενα χρηματικά εντάλματα πληρωμής δεν πρέπει να θεωρηθούν.

Για τους λόγους αυτούς

Αποφαίνεται ότι τα 185Α και 186Α, οικονομικού έτους 2018, χρηματικά εντάλματα πληρωμής, ποσού 172,09 ευρώ εκάστου, του Δήμου XXX δεν πρέπει να θεωρηθούν.